

Foundations of Halacha 6.3 - The Shabbos Yard - Play Ball!

The Spirit of Shabbos

1. ספר ויקרא פרק כג

כגוֹיִדְבַר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: כִּדְבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לְכֶם שַׁבָּתוֹן זָכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא-קֹדֶשׁ: כַּהֲכַל-מִלְאָכָת עֲבַדְהָ לֹא תַעֲשׂוּ וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה לַיהוָה:

2. **כד. יהיה לכם שבתון.** שיהיה יום שציתך לנוח בו. ואמרו רבותינו (שבת כד:): שבתון עשה הוא...ונראה לי שהמדרש הזה לומר

שנלטינו מן החורה להיות לנו מנוחה צי"ט אפילו מדברים שאינן מלאכה, לא שיטרח כל היום למדוד התצורות ולשקול הפירות והמתנות ולמלא החציות יין, ולפנות הכלים וגם האצנים מצית לצית וממקום למקום, ואם היתה עיר מוקפת חומה ודלתות נעולות כלילה יהיו עומסים על החמורים ואף יין וענבים ותאנים וכל משא יציאו צי"ט ויהיה השוק מלא לכל מקח וממכר, ותהיה החנות פתוחה והחנוני מקיף והשלחנים על שלחנם והזכוכים לפניכם, ויהיו הפועלים משכימין למלאכתן ומשכירין ענמם כחול לדברים אלו וכיוצא בזה, והותרו הימים הטובים האלו ואפילו השבת ענמה שצכל זה אין זהם משום מלאכה, לכך אמרה תורה "שבתון" שיהיה יום שציתך ומנוחה לא יום טורת. וזהו פירוש טוב ויפה:

The Ball

3. הלכות שבת סימן שח

כב ת אסור לכסות פי חבית באבן (צא) או בבקעת או לסגור בהן את הדלת או להכות בהן בברזא (פירוש הקנה שמשימים בחבית להוציא היין ממנו) אע"פ שחשב עליה (צב) מבע"י אסור אלא אם כן יחדה לכך (צג) לעולם (צד) אבל יחדה לשבת זה בלבד לא וה"מ בדבר שאין דרכה ליחדה לכך כגון הני דאמרן אבל בכל מידי דאורחיה בהכי כגון לפצוע בה אגוזים * ביחוד לשבת אחת (צה) סגי א ויש מי שאומר (צו) דלא שנא ב וי"א שצריך שיעשה בה שום מעשה של תיקון מבע"י (וע"ל סימן רנ"ט (צז) דביחוד סגי):

(צב) מבעוד יום. לעשות הפעולות האלו בשבת וכ"ש אם לא חשב רק שעשה הפעולות האלו מבעוד יום

(צד) אבל יחדה וכו'. אא"כ עשה בהן מעשה המוכיח שעומדין להשתמש:

(צז) דביחוד סגי. היינו מה שמבואר שם ס"ב דאפילו באבנים סגי ביחוד לעולם ולענין מידי דאורחיה בהכי נראה דבמקום הצורך יש לסמוך להקל דסגי ביחוד לשבת אחת

4. מה אסור לשחוק בשבת ויו"ט (קנז) בכדור: כגכ (מו) (קנח) ויש מתירין ונהגו להקל (תוס' פ"ק דצ"ח):

(קנז) בכדור. בין אם היא של נייר או של עץ שאין שם כלי עליו מחמת שראוי לשחוק בו והוי כאבן שהוא מוקצה מגופו ואפילו בטלטול בעלמא אסור לדעה זו [אחרונים].

(קנח) ויש מתירין. אפשר שטעמם שכיון שעשוי לכך ומיוחד לזה בתמידות לא שייך בו שם מוקצה וכדלעיל בסכ"ב ומ"מ לכו"ע אסור (קכו) לשחוק בר"ה ואפילו בכרמלית בשבת דבקל הוא שיפול לחוץ מד' אמות ואתי לאתויי אבל ביו"ט מותר אפילו בר"ה לשחוק בו לדעה זו. וכ"ז כששחק שלא ע"ג קרקע (קכז) אבל ע"ג קרקע לכו"ע אסור משום חשש אשווי גומות וכדלקמן בסי' של"ח לענין שחיקת אגוזים ומ"מ אין למחות בנשים וקטנים דמוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין:

The Field

ה (יח) אין שוחקין וכו'.
שמגלגלין אותן ומכין זו את זו כדרך שמשחקין
הנערות: (יט) אשווי גומות. שיכין דרך לגלגל
האגוז: (כ) ע"ג שלחן וכו'. והיה (כב) ע"ג
מחצלת או בגד או טבלא ולא גזרינן בכל זה
אטו ע"ג קרקע דגזירה לגזירה היא (כג) אבל
ע"ג קרקע אפילו היא מרוצפת דלא שייך אשווי
גומות ג"כ אסור דקרקע בקרקע מיחלף וגזרינן
אטו קרקע שאינו מרוצף.

5. ה (יח) ה אין שוחקים באגוזים ו ולא
בתפוחים וכיוצא בו משום (יט) אשווי
גומות: הגה ודוקא ע"ג קרקע אבל (כ) ע"ג
שלחן שרי דליכא למגזר שם משום גומות (כזינו
ירוחס ח"ז)

6. ערוך השולחן אורח חיים סימן שלה סעיף יב

אין שוחקים באגוזים על גבי קרקע ולא בתפוחים גזירה שמא יבואו להשוות גומות ויהיה חייב משום בונה
בבית ומשום חורש בשדה ואסור לשחוק בכל מיני פירות מטעם זה אבל על גבי שלחן או בבית שיש בו
רצפה מותר דבזה לא שייך אשווי גומות ולא גזרו אטו שחוק על גבי קרקע כמו שיש סוברים כן בכיבוד
הבית בס' הקודם ע"ש דשחוק אינו דבר של קביעות שיגזורו זה מפני זה.